НОВА ГРОМАДА

NOVA HROMADA — ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РОБОЧОГО ЛЮДУ — NEW SOCIETY

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРҐАН ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСКИХ СОЦИЯЛІСТІВ В КАНАДІ

ВИХОДИТЬ ЩО ТИЖНЯ В ЕДМОНТОНІ КАНАДА

MARUNCHAK COLLECTION

РІК II Ч67 ЧЕТВЕР 11-го ВЕРЕСНЯ, 1912 EDMONTON, ALBERTA. THURSDAY SEPTEMBER 11 1912 No. 67. VOL. II

ДО ЧИТАЧІВ

З браку відповідного мешкання „Нова Громада" перестане виходити. Слідуюче число вийде при кінци жовтня. Читачі нехай будуть терпеливі до часу, коли упорядкуєсь друкарня і збереся більше потрібних засобів до видання газети.

Редакция.

НОВИНКИ

*Фармарі в околиця Калґари провадять війну з торговцями барабольою, позаяк ті спроваджують барабулі з Брітийскої Колюмбії уважаючи їх за лучшу.

Тутейші фармарі злучили ся в спілку і утворили власний ринок продажі бараболь, і продають о єдну третю дешевше як продавці.

*Як оголошує заряд міністерства публичних робіт в Отаві завельдовано у місяци липни сего року було 380 нещасливих випадків з них 108 закінчилось смертю. В порівнаню з місяцем червнем с.р. було о 69 нещасливих випадків більше як в місяци червни. Незнати кілько було таких нещасливих випадків межи тими що кажуть що робітники неалі до нічого

*В Монтреалю зпричинило двох москалів смерть 11 ом своїх земляків тим що продавали їм горівку яку самі фабрикували, а яка була затроєна сильною отрузою. Доси ще не вислідженo чи було більше случаїв смерти з тої причини. Обох москалів арештовано і поставлено перед суд.

*Дня 29 серпня мав місце в Саскатуні малий циклон лкий перейшов через північну часть міста і знищив цілковито один будинок. Вихор мав місце на просторі 2 милі в довжину а 100 ярдів в ширину.

*Сон Лонд Альта, 29 серпня. — Лучилась нещаслива подія. Микита Максимюк вийшов що би застрілити дику курку тим часом пожив сам смерти. Закладаючи патрону в люфу а що патрона була за велика він мусів позбавити то она експльодувала і забила на місци. Другого дня найшла его его жінка мертвого, а коло него рушницю з половиною патрони в люфі

* Президент Ґренд Тронк желізниці Шамберлін котрий переглядав будову желізниці в Брітиш Колюмбії, оголосив в англійских часописях що потребує 2 000 робітників, бо впотивнім разі будова мусить довшетрвати як він собі думав.

Мудрий з него калакуль. Чому він не оголосив що він внесив плату, поліпшив харч, скоротив умірковано день праці і иньші умови чого власне домагали ся робітники, сего літа. Замість полагодити домагання робітників, они зажадали поліції і війска. Робітники не ресувають ся вздовж лінії лишаючи роботу з причини лихих умов праці і харчу.

* В Злучених Державах обчислили число женьских голосів котрі мають право голосованя при виборах. Загальне число виносить 1. 340,925. Се тілько з шістьох держав котрі дали виборче право жінкам. Прочі держави ще не дійшли до того заключеня щоби дати жінкам право голосованя на рівні з мужчинами.

*700 овець жертвою грому. — У Витебску Німеччини зірвалась велика буря, і сполошила стадо овець котре збилось в купу коло деревляної обори. В тім часі вдарив грім і 700 овець згинуло на місци.

*З початком сего місяця упали в Англії великі дощі, в чого новиливали ріки і наробили богато шкоди. Шкоди обчисляють на 35 мільонів долярів.

*Підчас теперішної Італійско Турецкої війни в Тріполіс, турки взялись в „нечесний" спосіб побивати ворога.

За приноручением турецкого міністра війни, турки позатроювали всі керниці в Тріполісі, а то озаи бакциллями тифу з наміренем розширити межи італійським війском холеру.

*Петербург 13 вересня. — Російска державна Дума розвязана. Вибори відбудуть ся 23 вересня. Дума буде скликана 28 жовтня.

*Правительство Альберта побільшило число домініяльних поліців з 7 на 12.

*В Злучених Державах ведесь тепер завзята виборча агітация за президентом. З одної сторони теперішний президент Тафт а з другої бувший давніше президентом Рузвельт. Сі панки виказують один другому лайдатва як минувші так і теперішні а найбільше виборчі шахрайства.

Социялістична партия також поставила свого кандидата в особі т. Дебса а кандидатом на вице президента поставили т. Зайдля. Товариші провадять тепер сильну агітацию. Як довідуєм ся що в самім Ню Йорку відбуває ся пересічно 45 уличних мітингів нат нжлень в послідних тижнях навіть і по 100. 29 сентембра буде говорити сам т. Дебс, в найбільші салі Ню Йорка. Кошт сего мітингу, буде виносити більше як 4 тисячі долярів.

*Німецкі социялісти скликають мітинги домагаючись надзвичайного засіданя парламенту яке би застановилось над високим коштом житя.

*Руский Єпископ для Канадийских русинів таке пропоновиний. Буде ним Николай Будка священик з Галичини. Де буде мати головну квартиру поки що незнати: Ну тепер канадийскі русини будуть мати нагоду та ним коштом дістатись до царства небесного.

*Реґулярний трен до Атабаски

Дня 3 вересня пішов перший реґулярний трен до Атабаска Ленлінг. Між 169 пасажирами які поїхали сим треном до Атабаски находилися і кілька наших товаришів як В. Сепюк, І. Семенюк і І. Солянич, які поїхали осісти на своїх гомстедах, що дало ся їм еще сеї весни захопити. Желаємо сим товаришам і співробітникам як найкращих успіхів на нових землях і сподіємо ся що тепер коли їх фарми представляють вартість десятки тисяч долярів то они незабудуть „Нову Громаду", котра перша звернула увагу наших людий на велику будучність Атабаски. Тов. І. Семенюк обіцяв нам присилати докладні описи земель коло Атабаски і наші читачі які інтересують ся землями будуть мати нагоду діставати інформациї з най достовірніших жерел

*З торговлі дівчата ми. Дня 7 вересня відбував ся в Едмонтоньскім поліцийнім суді через цілий ранок розправа против Бориса Дедолюка і І. Родоса, яких обвинила Марія К. приїхавша недавно зі старого краю о зведене і о змову що би зі продати до розпустних домів. Справа еще цілком не покінчена і як скінчить ся не знати. Мария К. Приїхавши з Галичини вступила на службу до Родоса. Колиб еї зізнаня оказали ся правдивими, то Содома і Гомора булаби нічим в порівнаню до того, що діє ся межи нашими хрещеними і не хрищеними калакупимо.

*Князь Коннат в Едмонтоні.

Дня 3 вересня удостоів ся Едмонтон великої чести. Приїхав ґубернатор Канади Князь Коннат. щоби утвердитись в вірно підданих почуваннях західних Канбоїв. Розуміє ся англійскі капіталісти зробили йому велику параду — звичайно не видів Гриць шагавица.

*Весілл жнив в західній Канаді заповідає ся сего року дуже гарно. Правда сперші перешкаджали дощі але при теперішній погоді збір збіжа поспішує дуже скоро. Альберта як звичайно пропорционально до населеня буде мати найбільше збіжа зі всіх провінций.

*Телеграфісти на сінирскі голові лінії домагають підвисшеня платні о 15 процент більше. Коли їх домаганя небудуть вглядненні совістно можна сподіватись штрайку.

*Туреччині іде з петрового дня Війна з Італією, домашні заворушеня, і иньші підбиті народи вдвигають впевоболитись з під турецкого ярма.

Перед тижнем навістило Туреччину страшне трясене землі. Землетрус знищив кілька турецких міст. Коло вісїмера тисячі людий стратило житє, а шкоду обчисляють на 6 мілионів.

ПОЗІР!!!

Руска Книгарня отримала прямі транспорт книжок зі старого краю. Книжки є всілякого роду. Приходіть або пишіть на адресу:

Ruska Knyharnia
536 Kinistino Ave.
EDMONTON, ALTA.

І СЕ І ТЕ.

Вороги Соціялізму кажуть, що робітники немають розуму вести сьвітовий промисл. Та се груба помилка. Робітники мають розум вести промисл, але що немають розуму взяти его в свої руки. Зпитаєм, Хто провадить в теперішнім ладі промисл а не робітники? Може скаже що Морган, Рокефелер, Карнеґі, Ротшільд і иньші мілюонери? се бз була ще грубша помилка. Всі ті панки мабуть навіть незнають де лежить свою частку в робітник то знав. Він для них працює для них провадить торговлю, їм упорядковує промисл, що би давав як найліпший хосен. Ніби найстарші манажери не є робітниками? Та они не є капіталістами. Социялісти називають а властиво зачисляють всіх тих що одержують заробітну плату, робітниками. Значить також що кождий манежер не є певний свої роботи, бо може бути викинений на брук. Хоть они побирають богато висшу плату, як робітники котрі працюють фізично. Та робота умом и робота силою мають більші ріжниці. хоть о то без ріжниці бути неможе, я : неможуть бути без ріжниці галузи промислу.

Представмо собі як би вже запровадилось социялістичний лад. Куда пішлиби ті робітники як урядники великих фарбик шпахерли, книговодчики ці всі ті внешої ранґи робітники? Чи они вже перестали жити? З певностю що они будуть працювати чесно і гаразд, бо будуть бачити що працюють для загалу і для себе. І будуть вдоволені тим що нікто небуде вимагати як найбільшо доходів дер тих в робітників.

Отже бачимо що робітники ділять ся на дві части. Робітники що працюють умово стоять межи капіталістами а робітниками що працюють фізично. Они тепер мусять слухати своїх панів, котрі дають їм почасти вигідне житє. І коли прості робітники зростають в силу політичну то они лучать ся разом.

І бачемо що нікто иньший не веде промисл лиш робітники. І ниma чого боятись що за Социялістичної системи мав підупасти промисл. Знаде лише ви иск, а самі за помочі будуть мусіли працювати для добра загалу. Наука дає світлу дорогу до будучности.

...АН ФЕ... УКРАЇНЬСКИХ СО...ЦИЯЛІСТІВ В КАНАДІ ЗЛУЧЕНОЇ З СОЦИЯЛІСТИЧНОЮ ПАРТИЄЮ КАНАДИ.

Виходить що тижня в Едмонтоні — Альберта.

Видає СПІЛКА НОВОЇ ГРОМАДИ — під контролею Центрального Заряду Федерациї. Редактор Іван В. Семенюк.

Передплата виносить $ 2 на рік $ 1 на пів рік.

Гроші треба засилати через Money Order, Postal Note, Dominion Express або в реґістрованім листі.

NOVA HROMADA
(New Society)

...e only Ukrainian (Ruthe... Socialist weekly paper ...hed in the interest of the ...ng class alone.

...lished by The New Society Pub... ...mpany Limited. Edmonton, Alta.
...W. Semeniuk.
...er. $ 2.00 per anum.

Advertising rates furnished on application.

Address: Адрес
NOVA HROMADA
536 Kinistino Ave.
Edmonton, Alta. Can.

Школа а церков

Реферат Евгена Гінса в Брукселі, редактора „La Pensee", читаний на конгресі „Вільної Думки" в Празі. Переклад із книжки: „Sve Fovy kongres Volne myslenky w Praze 1907."

Я, яко дідусь повинен би скорше желіти над тим, що питанями, о котрих в моїй батьківщині говорено ще за моїх дитячих літ, ще й нині занимаємо ся, підчас коли они вже давно повинні би були бути порішенними. Однак, коли би ми на справу так задивляли ся, то не обминули би закиду поверховности. Єсли видає ся що все полишаєсь по давному, то в суті річи оно є інакша. Публична опінія зовсім змінила ся. Твердиня назадництва і до нині стоїть непорушно і ніщо не вказує на те, що она скоро впаде — але червак вже підтяв її підвалини і потреба лише якого стрясеня — пр. манджурскої війни — а все звалить ся.

Один доказ тої внутрішної зміни і ожиленя публичної опінії подає край, на погляд дуже назадницкий, Іспанія, де вистарчить голос одного Ферера на те, що в коротнім часі заложено як 50 шкіл із научуванєм чисто науковим і річевим, вільним від всяких забобонів.

Хотяй ряд позамикав [illegible] школи і переслідував їх основателів, то они без сумніву будуть заложені знов і то в більшім числі, бо дух часу, що їх заложив, набуває що дня нових сил і новий ґрунт.

Се веде нас до питаня котрим занимаємо ся а іменно до питаня вільної школи, під чим розуміємо школу вільну і безпартійну.

Над кождою більшою людскою оселею знесть ся над всіми будівлями одна, що єї вежу можна вже здалека видіти. Се церков, чи т. зв. дім божий. Там володіє чоловік, що уважає себе за заступника божого, кождої неділі і сьвята видає із проповідниці зібраним свої розкази, в сповідальници направляє совість своїх парафіян, а при катехизациї вливає після своєї волі на дитячі душі.

А чого учить він так великих як і малих? Що житє людске — се лише притвор вічної смерти; а що ніхто не замешкує постійно в притворі, то виходить що житє навіть не варта того щоб о нім говорити, а головна річ — се добрий конець. Най там буде житє яке хоче. Все проче се марниця. Розкіш змислів, духова утіха, література, штука, весь поступ, — се все нічого не стоїть! Все, чим чоловік гордить ся, любов, приязнь, братерство і всі радости серця — се все пусте! Всього мусим виречи ся і не дбати ані о свій розум, ані о голос серця лише взяти собі за примір якого маняка або фанатика, що Рим оголосив його сьвятим і після того-урядити ціле своє житє.

В кождім селі знайдеш також іньшу будівлю скромнійшого вигляду, що в ній рівночасно учать народ, але яка тут ріжниця! В школі приготовляєсь молодіж до житя; стараємось о се, щоби она присвоїла собі як найбільше знаня, бо знаня є конечне так для добра морального як і матеріального. Виділяємо в дітий, що будучність їх залежна від них самих, [illegible] набули відомости (и в школі подавані. Учимо їх поступати самосвідомо і слухати розуму, що його треба образувати; учимо їх не повірити в те, чого їм не доказано яко достовірно та щоб старались пізнати причини чогобудь, що їх подаєсь до науки, або до виконаня.

Ніколи не скажемо дитині: „Роби се, бо Бог сего хоче, не роби се, бо Бог се заказує", але кажемо: „Се є добре з тої або иньшої причини, а се є зле тому, або тому". Стараємось виховати із дитини чоловіка способного до житя.

Як видимо школа і церков — се два зовсім ріжні сьвіти, що їх розділяє цілий ряд століть; і здавалось би, що ся дітина повинна на завсігди позістати розділеною.

Однак піп думає о сім інакше. Він один присвоює собі право виховувати молодіж. Хоче поборювати науки, які противлять ся його наукам — отже із заміром заповнити попами з початку в як найменчих [illegible]. Позвик йому не "вдасть ся" захопити в свої руки всього научуваня, хоче взятись до публичних шкіл під покровом учити релігії, але із тайним заміром доглядати всего, що тут діє ся і обявляти свій вплив в кождім напрямі.

Із попом входить до школи непорозуміня, денунцияції і незгоди між дітьми, що нераз опиниять ся в ріжних таборах після віри або невіри своїх родичів.

Треба передовсім позбути ся із школи попа; протест до науки релігії упадає через те, що релігії можна вчити в церкві і поза школою. Найліпше було, щоб релігії всесім не учити, але не хочем в тім згляді робити родичам ніякого насильства. Ся наука в церкві буде стати чим менше шкідливою, котра находить ся тут в царстві легенд і забобонів і скоро научать ся розріжняти правди в школі набуті від забобонів в церкві подаваних.

Крім науки релігії не повинно ся до того допустити, щоб яка будь особа, що наслідком сьвячення або торжественних обітів усуваєсь із людского товариства і вирікаєсь родинного житя як піп, монах або монахиня — віддавались вихованю молодіжи. Ми оцим позбудемо і похочемо вішати їх на лямпах; ми стремимо лише до того, щоб усунути їх зі школи, так як они усунулись з нашого сьвіта.

„Вільна Думка"

В. ВИННИЧЕНЬКО ПРО СЕБЕ.

В. Винниченко один з найвизначнійших молодих українських письменників каже про себе ось що:

„Я — соціяліст. І не тому що хочу бути ним, а через те що не можу бути иньшим. А се ось чому. Що таке соціялізм? Се, на мою думку, є засіб дати радість житя понеможеним, пригніченим і експльотованим класам людскости (пронору всіх) „Колюмбів" одкрити: не гетьманам, князям, митрополитам, папам і попам та... радість, не їхнім свідомим, а селянам, робітникам, старцям, наймитам, всім, кого тупить живі та їх ближні. Одніть се.)

Я родився, виріс і все життє своє жив серед пригнічених експльотованих. З малих літ я бачив образу „князів" і панів, з самого малку я почував на своїх рідних і на собі впущаня „спадкоємців гетьманів", з дитячих часів я весь пронявся інтересами сих ображених, окрадених моїх близьких людей. Без всяких теорій і ідей, одним чутєм я був всякого насильства, експльотації, панства одних і рабства других, без всяких агітацій я глибоко ненавидів гидких нащадків панщини, які були причиною страждання найближчих і найдорожчих мені людей. Пізніше я зазнайомився з теорією соціялізму, і тоді вже всею істотою, — і чутєм і розумом, — став соціялістом.

У що инче я можу вірити, чого иншого хотіти? Для мене нема нічого дорожчого за щастє тих людей, які дали мені щастє житя. Робітництво і селянство дають щастє житя всьому сучасному суспільству. Щастє робітництва і селянства є мій ідеал. А яке може бути щастє у робітника і селянина? Се те, щоб їх не експльотували пани, князі, попи і спадкоємці гетьманів, якіб они не були чи українські чи польскі, чи ефіопські. Такий стан може бути тільки при соціялістичнім ладі. І я вірю в сей лад, вірю і через те, що хочу його і через те, що мені се говорить наука, думка людська.

Я — також і соціялдемократ і се через те, що соціялдемократия, на мою думку, дає окраженим найкращі найрадиціональнійші методи і способи осягненя соціялістичного ладу. До сього часу, принаймні, ні одна партія не дала нічого ліпшого. Але най з'явить ся така, хай я признаю, що її методи кращі і я перестану називати себе соціял демократом.

БОЙЛ ЦОФАЄ СЯ

Казав Бойла що укр. англійский семинар отворить ся першого серпня в Ветревіль. Першого уже давно минуло. Тепер він каже що він так лунав але комітет зміняв дещо. Він хоче зварити кілька гордих голубців, манітоу нерогів, принесе троха Гокман зроче і може як упросить комітет або таві і таки скоро ту школу. Українського учителя в тім семинари таки не буде наше Бойл. Той семинар буде такий український як дубова грушка.

І доки ви люди будете вірити Бойлеви.

Дня 8 вересня відбули ся збори нашої Едмонтонської інтелигенції. Ціль тих зборів є та: зібрати чесних русинів Едмонтону значить всю італеґенцию, безріжниці переконань політичних і поглядів релігійних, та всіми можливими способами піднести темнійших братів на висший щебель морально і матеріально. Кружок ніставхрещений іменем „Вільна Думка". Се товариство під таким іменем має велику задачу, бо робота котра скриваєсь під тим іменем помагає людий маймі однодумців, значить чисто поступові зі сьвітскою наукою лишаючи зовсім релігійні переконаня. Наразі нема що так намічувати, тільки желаємо сему товариству гарних успіхів до наміреної ціли.

Памятайте що „Нова Громада" наша робітнича газета і ви повинні бути єї передплатником. Коли ще не маєте єї то сейчас підіть на почту і кажіть аби почтар післав вам $2 на „Н. Г." бо ви не може те без неї жити спокійно.

НАЙНОВІЙШЕ ЧУДО В ВІННІПЕҐУ АБО КУМЕДИЯ З ЦЬВЯЧКОМ

В пятницю 23 серпня на мітинґу українскої соц-дем партії у Вінніпеґу проголошено „партийний суд" засуд на розвражавших ся партийних провідників.

Суд правлив ся півтора місяця, при замкнених дверах аби ніхто не міг перед часом довідати ся, хто і кілько провинив ся проти партиї.

Вирок суду, на перший погляд виглядає на справедливий бо суд комусь прачепили латку. І так:

1.) Крата засуджено на вигнаня з партиї.

2.) Володіна і Сенїва, як Кратових помічників, засуджено на усунене зі всяких урядів в партиї і заборонено їм роботу поза контролою центрального заряду Ф. У. С. Д.

3.) Якимову висловлено наґану за єго участь в спокинавчських виборах.

4.) Губіньскому і Кольцеко [?] ві висловлено пораду аби на будуче не пхали свого носа в ті справи яких не розуміють.

5.) Головацкому висловлено наґану за єго тактику і порекомендовано зрезиґнувати з членьства екзекутивного комітету Ф. У. С. Д.

6.) Стечишинови висловлено наґану, за попиране карєрі яка довела до розбитя партиї.

Крім сего завели суд, що переглянувши книжки фонду Січиньского, найшли у них великий нелад.

Замітка Редакциї. — Як то кажуть, до часу збанок воду носить. Не стало вже видно терпцю і вінніпеґским товаришам коли взяли ся вимітати дрянь з своєї хати. Ми пригадуємо вінніпеґским товаришам що на масовім зізді в Едмонтоні 1911 р. західні товариші поставили сю дрянь і перестерегли других щоби знали з ким мають до діла. Тепер сей крок вінніпеґских товаришів тільки потверджує ухвали нашого зізду в Едмонтоні 1911 р. якого Крат Стечишин і компанія так дуже боялись і для того на него так гавкали. Желаємо вінніпеґским товаришам, щоби наміняв з хати пильнували [illegible], бо такі пани як Крат або Стечишин, як їх виниути дверима, то вікном назад лізуть.

Дня 6 вересня відбуло ся вінчане тов. М. Коціньского з панною К. Смольскою. Слюбну церемонию відправив руско пресвітеріяньский свящ. Вільчинський. Ми від себе желаємо молодятам щасливого супружеского житя.

Редакция.

Два сьвіти

Сьвіт богачів.

1381 міліонерів є в Австриї. Кождий з тих міліонерів має річного доходу більше як 100 тисяч корон. Дорожня не дуже докучає тим панам.

Сьвіт бідаків.

24 і пів міліона бідаків в Австриї. Та міліонова, переважаюча більшість населеня, є така бідна, що не має навіть 1200 К. річного доходу. Ті люди є за бідні, щоби платити бодай найменьший безпосередний податок. Держава може їх вишекувати лиш посередними податками.

Король богачів.

Князь Адольф Шварценберґ має 218 тисяч гектарів землі. То є вісім разів тілько, як величезне місто Відень. Він має 35 замків і палат, 6 каменоломів, 14 пивоварень, 27 цеголень, 6 молочарень, 3 фабрики цукру, 7 иньших фабрик 8 копалень і т. д. Справдішний король міліонерів.

Збідніли мужики.

Найбільша часть наших мужиків має лиш малий кавальчик землі, який не стає навіть удержати родину. 1 міліон 320 тисяч мужиків в Австриї має лиш по 2 гектари землі, 800 тисяч має від 2 до 5 гектарів ґрунту. Сто тисяч малоземельних мужиків має разом тілько землі, що сам князь Шварценберґ.

Так виглядає сегодня у християнскім сьвіті: для мужиків нужда і журба, для міліонерів багацтво, роскіш і збиток.

Для капіталістів богатий засів.

Капіталісти фабрик заліза одержали в одним році 10 проц. дивіденди. Властителі [illegible] в тім самім році [illegible] 16 міліонів корон.

Капіталісти [illegible] заліза скотили в тім самім році 45 проц. дивіденди.

Кателі [illegible] стріли торік [illegible] 12 міліонів корон, а за чотирох воєнних роках 60 міліонів корон. Хто [illegible] їм той великий засів?

Для робітників — недуги і нужда.

В році 1907 було у копальнях заліза в Вітковицах 20 тисяч 812 случаїв недуг і ранень та 15 тисяч 811 приключень там робітників.

В протягу року мусить кождий робітник бодай раз заслужити з причини лихих умов праці.

В копальнях і фабриках могучих залізних баронів лучають ся кождого року великі нещастя. Гетадо робітників знаходить тут смерть або калітство. Робітники сповняють рік річно тяжку службу; платять недугою, калітством і тугою за те, що капіталістам входить на віск-у кишеню.

В золоті купають ся!

Що року відбуває ся у Відни двірський баль. Про такий баль пишуть так буржуазні газети:

„У всіх кутах блестіло і горіло від брилянтів і золота. Архикнягиня Ізабеля була вся скупана в золоті, її донька Марія Тереса блестіла як русалка в місячнім сьвітлі. Небуло жадної дами, яка-би не мала на собі брилянтів або иньших дорогоцінностий".

Лахманами вкриті.

В часі різдвяних сьвят перебувало у віденським приюті для бездомних 62 тисяч осіб, між ними 35 тисяч дітий. В ночи шукало там пристановища 5857 осіб, між ними 66 дітий. Натовп був там великий, що всіх годі було впустить. Сотки мусіли ночувати на дворі під голим небом. Перед одним входом лежало мужчини, жінки і діти вкриті лахмами серед вітру і морозу.

Та бідаки можуть бути спокійні: великі і найбільші пани гуляють для них на доброчинних балах.

Паньский обід.

В найбогатшім готелю в Карльсбаді, в Гранд готелю, блестить ідеальні салі королівським богацтвом. Міліонери, князі і пани всіх країв з'їхали ся тут зі всіх сторін сьвіта і гуляють в найміршім збитку.

Свиньска їда.

В офіцинах того самого готелю в Карльсбаді є великі [illegible], у яких продають бідним останки страв з паньских столів. Найтяжший санітарний радник оглядає ту їду і назвав її їдою для свиний.

Для бідних карльсбадских робітників в фабриках порцеляни і для мулярів мусить та паньска їда бути добра.

Непроходима пропасть ділить сьвіт богачів від сьвіта бідаків. Хто має очі, щоби глядіти, той мусить зрозуміти, що між тими обома сьвітами може рішити лиш борба. Великі робітничі маси збудили ся вже до борби і що раз нові громади прибувають до латвійших борців. У тій великій борбі мусить вкінци побідити народ.

(З „Впереду")

Rockefeller. З кінцем місяця мая виступав перед одним із американьских судів відомий міліонер Рокефелер. На жадання судії, аби подав, скілько виносить його маєток, Рокефелер відповів, що сам докладно не знає кілько виносить, але приблизно около 4. 300 міліонів к. Маєток дає йому пересічно річно 300 міліонів корон, а в де котрих роках більше. Примірно в 1907 р. приніс йому 600 міліонів. Місячно дає йому сей маєток 25 міліонів, тижнево 6 міліонів, денно майже оден міліон, на годину 40.000, на мінуту 660 к. а на секунду 10 корон. Кажуть нині деякі люди і все відять нині, що маєтку добиває ся чоловік через свою працю, спрят, хитрість і т. и. Але кілько то людий є на сьвіті і працьовитих і спритних а живе в найбільші нужді. Найвищий капіталістичний лад має то до себе, що ті, що мають величезні капітали, без нїї своєї праці збогачують ся ще більше. По однім боці натрамежують ся великі гори золота і богацтва, по другім нужда. Ніщо так не показує на потребу соціялізму, як маєтки Ротшільдів і Рокефелерів.

СТРАШНЕ НЕЩАСТЄ! 140 РОБІТНИКІВ ПОГИБЛО!

В Ботум (в Вестфалії) в центрі німецкого гірництва, приключила ся дня 8 серпня велика катастрофа. В копальні Льотрінґен, при запалюваню вибухових матеріалів повстала експльозия ґазів що назбирали ся в глубині 354 метрів. Наслідки експльозії були страшні. На 650 робітників що зїхали до підземних копалень, 140 стратило житє, а богато є ранених, 85 родин лишило ся без забезпеченя, 200 сиріт без батьків! Серед жертв тої великої катастрофи є багато робітників Поляків. Винувником сего нещастя є заряд копальні, який не постарав ся завчасу о забезпечене робітників перед ґазами і не подбав о средства тоді коли того робітники домагали ся.

Сон в день а в ночи.

Все ще виринає питане, чи дійсно нічний сон так дуже ріжнить ся від сну денного своїм не корисним впливом на людске здоровле. Питане се важне ся головно з сталим нічним занятєм як пекарі і ріжні иньші робітники. Кілька літ взад керовів француский лікар Др. Ваґіте докладні досліди в сім напрямі на більшім числі людий [illegible]. На підставі своїх досьвідів прийшов він до переконаня, що сон денний є меньше скріпляючий і відсьвіжуючий від сну нічного. Засипає є він більше поверховний і більше перерваний і дуже рідко лиш при конечних условиях зовнішніх і сильнім умученю є так глубокий як в ночи. Сон денний є радше станом посередним між сном а явою, станом, котрий звикли ми називати дрімотою. Знаменним при тім є що дорогою навички можна уподібнити денний сон до сну нічного; але до такої навички орґанізму потреба тижнів і місяців і то при відповідних зовнішніх условинах, як темне місце спочинку і цілковита тишина. Здає ся отже, що є певна звязь між темнотою ночи і глибиною сну в ночи. Що до відсьвіження орґанізму заходить велика ріжниця між сном в день а в ночи і всі, котрі були предметом досьвіду Др. Ваґіта жалували ся ще довго опісля на почуване утоми і сонности, котре не хотіло їх покинути.

ЧИТАЙТЕ І ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ОДИНОКУ СОЦИЯЛІСТИЧНУ ЧАСОПИСЬ В КАНАДІ „НОВУ ГРОМАДУ".

ПОЗІР!!! ПОЗІР!!!

RUSKA KNYHARNIA

EDMONTON. ALBERTA.

Тут подаємо короткий витяг з книжок які маємо вже на складі. Ціни подані суть вже з пересилкою почтовою. Хто буде замовляти частійше дамо опуст.

ОПОВІДАНЯ.	$ c
Крим вид з подорожи дітий	.30
Розбійники на Місісіпі	.75
Козаки	.15
Лихий попутав	.25
Тисяч і одна ніч	.75
Дві старці	.15
Воскресла Україна	.20
Захар Беркут	.75
Пяницке чудо	.10
Сила віри	.30
На фалях житя	.30
Взгіднова сила	.10
Хто робить той має	.10
Домашний Писар.	.40
Смерть за правду	.10
Оборонець покривди	.20
Золя. Гроші	1.50
Відьма понівна	.10
Сердешних сьвітів	.25
В турецкій неволи	.10
Князь і жобрак	.50
[illegible] опр.	.50
Пан Потоцкий	.15
Робінзон крузо опр.	1.00
Тарасові памятки	.20
За рідний край	.10
Петро та Потраш	.35
Поміж вонами	.15
[illegible]	.15
[illegible] казки опр.	.35
Ангел убійник	.15
Плазом меча	.15
Сул Довбуша	.10
Грімма казки	.10
Сьвятий вечер	.10
Запорожска слава	.30
Королев Україні в Амер	.30
Сільські [illegible]	.15
Тарас Бульба Гоголя	.47
Чому [illegible] не маю.	0.15
Чоловік житє	0.50
Багатти	1.50
З глубини	0.75
Посмертні оповідання	1.00
Альманах учителя	0.50
Ватра	1.25
На вонічому хутор.	0.05
Оповідання для дітий	0.10
Душі клонають ся	0.40
Фараона	0.25
Туга за сонцем	1.50
І чужий гріх	2.50
Терновий вінок.	2.00
Орлиньска Дівчина	0.10
Мужики	1.00
Робітничі Пісні.	.35
Чорні крила	0.75
Месть верховинця	0.30
Правда горою	0.30
Цьвіти а поля	0.30
Королі на вигнаню	0.60
Дома ліпше	0.60
Богдан Лепкий оповідане	0.25
Пригоди Гука	0.45
Герої российскої революциї	0.15
Підземна Росия опр.	1.50
Як судили М. Січиньского	1.50
Листе з чужини опр.	2.25
Кобзар Т. Шевченка опр.	2.00
Boa Constrictor опр.	1.00
Марусенко опр.	0.50
[illegible] опр.	0.20
Шекспір Гамлет опр.	0.85

" Міра за міру	0.75
" Макбет опр.	0.75
Драгом. Листи до Франка	2.00
Казка про перстень	1.00
Пісні про Канаду і Авс.	0.40
ЖАРТИ.	
Стенографічні збірники	1.50
Руданьского Твори 1—5 по	0.50
Про Паймачку Т. Шевчен.	.20
НАУКА.	
Історія України опр.	2.75
Енгельс Початки родини	0.75
Соц. Пісні.	0.10
Думка про Січиньского	.05
Небо опр.	1.25
[illegible]	0.50
[illegible]	0.25
[illegible]	0.50
По смерти Потоцкого	0.25
Забен.	0.10
В память 47 р. Шевченка	0.15
Борба з алькоголем	0.10
Про конець сьвіта	.20
Хто з чого живе	.10
Соціолоґія	.15
Проблем самостійний	.15
Добрий заробок	.15
Розвиток соціялізму	.35
Як годувати діти	.15
Золото	.15
Новий тлумач	.60
Словник англ і англ-руский	.75
Соціяльна революция	[illegible]
Чоловік і мавпа	0.20
Про хемію	0.25
Паризька комуна	0.10
[illegible] Т 1-7	1.00
Гриць Потоцкий	0.25
Січиньский в Неволи.	0.05
[illegible] Бог береже	0.15
[illegible] о здоровля	0.15
Сам собі пан	0.10
Грушевський Хмельницкий	0.40
Як вилічити з сухіт	0.20
Рай і поступ	0.60
Христос в серці чоловіка	0.60
На руїнах січи	0.10
Князь Володимир Сьв.	0.10
Т. Шевченко	0.10
[illegible] рослини і трави	0.30
Війна до вимираня	0.10
Соціяльний Букварь	0.20
[illegible] опр.	0.90
Про старі часи на Укр.	.35
Від атеизму до анархізму	0.35
[illegible]	0.15
Про кооперацию і її знач.	0.30
Народність і єї початки	0.50
Наші Гетьмани опр.	1.00
На далекій півночи опр.	0.60
Крізь пустиню Азиї опр.	0.80
ПРЕДСТАВЛЕНЯ.	
[illegible]	0.30
Невольник	0.60
Наталка Полтавка	0.30
Верховинці	0.20
Перехитрили	0.50
ПОЕМА	
Княгиня	0.20
Кобзар для дітий опр.	0.40

Маємо і великі церковні книжки і образи.

ПРИЙМАЄМО ПЕРЕДПЛАТУ НА „НОВУ ГРОМАДУ".

АДРЕС:

RUSKA KNYHARNIA
536 Kinistino Ave.
EDMONTON, ALTA.

FORT McMURRAY

БУДУЧЕ НАЙБІЛЬШЕ ГАНДЛЕВЕ, НАФТОВЕ, ОПАЛЬНЯНЕ І ПРОМИСЛОВЕ МІСТО В ЧУДОВІЙ ПІВНІЧНІЙ КРАЇНІ АЛЬБЕРТИ.
НАЙКРАСШИЙ РОЗМІР НА МІСТО
в західній Канаді.
КОЖДИЙ ЛОТ ПРЕДСТАВЛЯЭ ВЕЛИКЕ БОГАЦТВО.

БОГАЦТВА В ДІСТРІКТІ FORT McMURRAY.

Асфальт, найбільші поклади в сьвіті.	Пісковатий камінь.
Таровий пісок,	Вапно,
Нафта,	Желізо,
Ґаз,	Ґлина,
Уголь'	Майка,
Тимбер	Мідь,
великі простори.	Футра,
Мягке дерево,	Риба,
	Землі до управи,
	Пасовиска.

— Всі вище наділені богацтва дійсности там є а ще й більше про які ми ще не знаємо.

ВАЖНІ ТОЧКИ ЩО ДО FORT McMURRAY.

Положене 75 миль на всхід від Едмонтону а 225 на північ,

2,000 миль навіґаційної ріки що проводить до Fort McMurray.

Брама до величезних богацтв в мінерали і добрі під управу землі.

250,000 коний сили електрики зараз коло міста.

Бізнесове центро Fort McMurray високе сухе і рівне, дві квадратові милі в просторі; оно не має куди перейти, бо обграничене горбками і ріками а се значить що місто буде в купі і що проперти будуть дорогі.

Одна колейова компанія має загварантовані бонди урядом, друга дістала чартер а иньші старають ся дістати.

Лиш олен Форт МекМурей і лиш одно чудове положене під будуче велике місто Форт МекМурей. Оно є там де Клірватер Рівер, впадає до Атабаска Рівер, де навіґація по чудовій Атабаска Рівер є дуже добра. Оно є на рівній височині знаній як Fort McMurray Settlement.

Ми віримо що бізнесові проперти в Форт Мек Мурей за шість літ будуть продавати ся по такій високій ціні як проперти в центрі міст західної канади.

Ціна найвибірніших лотів в бізнесевім центрі від $450 до $1200.

Услівя: — третина готівкою а решта на 3 раті, на 18 місяців, — 7%.

Більше як 600 лотів продано тепер бізнесменам Альберти.

Купуйте НИНІ. Таких лотів не масно. На вибір лоти в бізнесовім центрі.

Прийдіть, пишіть або телеґрафуйте.

Менеджери продажи **B. H. HAYES and I.L. ACKLEY** Менеджери продажи

The Fort McMurray Original Townsite Co., Limited

Властителі бізнесових пропертів в центрі Форт МекМурей вартости $ 2,000,000.

В сій компанії є двайцять пять найвідзначнійших едмонтоньских бізнесменів,' люди професії що можуть дати достаточну ґварантацию.

Office — 602 Tegler Building Phone 5080 EDMONTON, ALBERTA.

КУПУЙТЕ КОНСТИТУЦИЇ ФЕДЕРАЦИЇ!

Обовязком кождого товариша обзнакомитись з конституциями організациї до котрої належить!

Конституциї продають ся по 25ц. за примірник. Гроші на конституциї належить посилати на руки фінансового секретаря т. Йосифа Сенько на 636, Kinistino ave.

Edmonton, Ata.

ATHABASCA LANDING!

$100 ДОЛЯРІВ ВЛОЖЕНИХ В ATHABASCA LANDING ПРИНЕСЕ ВАМ $1000!

ЗНАЭТЕ ЧОМУ?

1. До Athabasca Landing є вже тепер 6 зачартерованих колій. Три лінії будують ся, з тих дві на окінченю а три вимірює ся.

2. Athabasca Landing є ключем до Піс-Рівер і до величезних мінеральних покладів коло Форт Мек Мурей.

3. Athabasca Landing лежить в центральнім пункті над величезною рікою Атабаска по якій тепер ходить 11 пароходів.

4. Жадне місто в Канаді почавши від Монтреалу не має такої великої ріки як Athabasca Landing.

5. В околици Athabasca Landing є найбільші поклади мінералів на цілу Канаду, як уголь, газ, нафта, асфальт, желізна руда, знаходить ся в таких величезних скількостях яких нема ніґде на сьвіті.

6. В Athabasca Landing має Hudson Bay Co. величезну резерву. Ви знаєте що се значить? Як не знаєте то спитайтесь Едмонтонців, а они Вам скажуть, що то значить для міста де Гудсон Бей Компанія має резерву.

7. Сіонарска Компанія купила в Athabasca Landing 5 квадрів землі а Сніарска Компанія два квадри. А Ви знаєте, що ті компанії не люблять пхати ся там де не буде бізнесу.

8. В Athabasca Landing концентрує ся торговля Піс Ріверу і з цілої півночи. Маєте там тепер чотири гуртовні і то таких фірм як Hudson Bay Co. і Revillion Bros., а що буде тогди як прийде колія?

КУПУЙТЕ ТЕПЕР, ПОКИ ЧАС!

Не чекайте аж туди піде стріт-карс, бо тоді за ... сотков нема що показувати ся.

МИ ПРОДАЄМО ТРИ НАЙЛІПШІ СУБДИВІЗИИ В ATHABASCA LANDING, а то **ROYAL PARK, CENTRAL PARK, INDUSTRIAL PARK.** ЦІНИ ВІД $ 100 ДО $ 200!

Продаємо на сплати по $10 на місяць, хто бере два лоти по $ 15 на місяць! Лоти резервуємо на листовні і телеґрафічні замовлення тілько тоді, коли залучено $25 задатку.

Хто скорше поспішить ся той дістане ближчі лоти.

НАША АДРЕСА:

HE GREAT ATHABASCA LAND CO.

124 MCDOUGAL AVE. Ч. Телефону **5581.**

EDMONTON, ALTA.

BRANCH OFFICE:
SUITE 5, ALBERTA BLOCK, CALGARY, ALTA.

ПРОПАЛО

трое коний на 14 липня. Кобила чорна літ 4, на стегні бренд 76 Друга кобила червона, літ 7, на стегні бренд 76. Лошиця річне, червона, на чолі білий знак. Хто знайде і дасть знати дістане $20

Адресуйте:
Sachary A Chomik
Mucidora Alta.

ПОШУКУЮ

свого брата Николи Ґаляса з села Поздимира, пов. Сокаль, має бути десь в Брітиш Колюмбії. Хто би о нім знав або він сам, най зголосить ся на адрес:

K Galas,
P.O. Dawning
Alta.

Пропало трое коний. Дві кобилі анві, червоні, трошка білого вище копит, одна троха менша від другої. Річний лошак червоний. Кобили мають бренд на стегні у виді букви S8 а лошак без бренду.

Хто би о них знав нехай повідомить мене то дістане 20 доларів нагороди.

Sam Star
p.o. Leeshare Alta.

ЧИТАЙТЕ І ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ОДИНОКУ СОЦИЯЛІСТИЧНУ ЧАСОПИСЬ в КАНАДІ „НОВ УГРОАМДУ".

ПРОПАЛА

кобила і кінь. Кобила темно рижа, троха лиса, грива вліво. Реданцеви є коните пукле, під бородою, трохи білого і нала гулька, бренд — D.

Кінь верхом гнідий з лаві в діл білийний, лисий задна права нога біла по кісточку, бренд — ≑

Хто знайде і дасть знати, дам $10. Адресуйте:

Harry Hewko
Mundare, Alta.

СЛУХАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

Час. Шаґат контрактор, пластерує, робить роботу першої класи по уміркованій ціні. Кождий будівничий або власититель дому повинен рийти перше єго нім дасть роботу кому другому. Вас не буде то нич коштувати піти до него і поговорити з ним

Він говорить по руски і англійски. Він бере контракти і доставляє всякого матеріялу, або робить лиш роботу. Всяку роботу як: пластеровано, латковано, мальовано, ґінсовано, танькотано, викінчувано твердим цементом на біло, цементовано, штучні мармурові вироби і. т. п. Коли віддасте єму роботу можете бути певними що робота порядно зроблена.

Эго адрес:
Chas. Shagat
718 Syndicate ave
Edmonton
Phone. 4607

JACKSON BROS.

Досьвідчені годинникарі і ювілери.

Мають найлiпші годинники, золоті перстені, хрести і хрестики.

Виробляють позволення на женитьбу.

Наші штори один під Нр. **237 Jasper Ave. E.** а другий **Cor. Jasper & Queens.**

Logans Employment Agency Ltd. 648 Firsth Str. Edmonton

Ми можемо Вам дати ліпше заняте чим іньше бюро в місті.

ТРЕБА

Мужчин і женщин до науки до барбер колєдж. Коли научить ся зможе дістати поплатну роботу а специяльно в нашої колєдж; після наука возьме лиш 2 місяці часу. Напишіт по ілюстрований катальоґ. Найновійша і найлучша школа на заході.

Moler Barber Colege
600 Namayo ave
Edmonton

Ruska Knyharnia

Ми отримали сьвіжий транспорт книжок і Ви тепер маєте найлiпшу нагоду замовити в нашій одинокій книгарни на заході, книжок всякого рода.

Пишіть до наш катальоґ.

Ruska Knyharnia
260 Namayo Ave.
EDMONTON ALTA.

РЕДАКЦИЯ ЗА ОГОЛОШЕНЯ
НЕ ВІДПОВІДАЭ